

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 18Cb/51/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722203288
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Janotová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2025:5722203288.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred sudkyňou Mgr. Katarínou Janotovou, v spore žalobcu: BFF Central Europe s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 44 414 315, právne zastúpený: LEAGLE s. r. o., so sídlom Kuzmányho 3997, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 856 509 proti žalovanému: Univerzitná nemocnica Martin, so sídlom Kollárova 4248/2, 036 56 Martin, IČO: 00 365 327 o zaplatenie sumy 1.287.401,57 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.287.401,57 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 17.776,72 € a úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.287.401,57 € od 24.9.2022 do zaplatenia spolu s paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávok vo výške 5.680,- € do troch dní o právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému právo na 100 % náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca podanou žalobou žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.287.401,57 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 17.776,72 Eur a s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.287.401,57 Eur od 24.9.2022 do zaplatenia, spolu s paušálnou náhradou nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 5.680,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadal nahradiť trovy konania (viď aj ods. 26, 53).

2. V žalobe žalobca uviedol, že ako podnikateľský subjekt, poskytujúci na území SR svojim klientom rôzne spektrum finančných služieb, vystavil dňa 4.7.2022 podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka v prospech spoločnosti: MEDICAL GROUP Sk a.s., IČO: 31 708 030, ručiteľské vyhlásenie, v ktorom sa žalobca ako ručiteľ, zaručil veriteľovi plniť za žalovaného ako dlžníka jeho splatné peňažné záväzky voči veriteľovi, ak ich nesplní dlžník, až do súhrnej výšky istiny v sume 1.570.000,- Eur a súhrnej výšky 75.000,- Eur úrokov z omeškania, v lehote jeho trvania 12 mesiacov odo dňa jeho vystavenia, t. j. najneskôr do 4.7.2023.

3. Účelom vystavenia ručiteľského vyhlásenia bol záväzok žalobcu ako poskytovateľa finančných služieb vo forme ručenia poskytnúť veriteľovi finančné zabezpečenie plnenia splatných peňažných záväzkov žalovaného (ďalej ako dlžník) ako objednávateľa a odberateľa zdravotníckych materiálov, tovarov a služieb dodaných mu veriteľom v rámci jeho obchodnej činnosti.

4. Za riadne a včas dodaný tovar a služby vystavil veriteľ žalovanému ako dlžníkovi obchodné faktúry, na zaplatenie cien za svoje dodávky tovarov a služieb vo výške a špecifikácii uvedenej na faktúrach, so splatnosťou faktúr odo dňa 31.8.2021 až do 28.6.2022. Žalovaný ako dlžník tieto neuhradil riadne a včas.

5. Bezodkladne po vystavení a doručení ručiteľského vyhlásenia veriteľ písomne vyzval žalovaného ako dlžníka listom zo dňa 4.7.2022, doručeným žalovanému dňa 8.7.2022, na plnenie jeho splatných záväzkov voči veriteľovi zo súboru 142 faktúr v úhrnnej výške istiny 1.287.401,57 Eur, špecifikovaných v prílohe výzvy, do 5 pracovných dní od doručenia písomnej výzvy, na účet veriteľa s upozornením, že ak žalovaný v tejto dodatočnej lehote svoje záväzky riadne nesplní, uplatní si veriteľ svoje práva voči žalobcovi ako ručiteľovi, na základe ručiteľského vyhlásenia (ďalej len výzva na plnenie dlžníkovi).

6. Žalovaný ani v dodatočnej lehote, ktorá uplynula 15.7.2022, tieto záväzky veriteľovi nesplnil, ani v časti. Veriteľ na základe písomnej výzvy zo dňa 19.7.2022, adresovanej žalobcovi ako ručiteľovi, uplatnil na žalobcovi peňažné plnenie z titulu ručenia, vyplývajúce z jeho platného ručiteľského vyhlásenia (ďalej len výzva na plnenie ručiteľa).

7. Po prevzatí výzvy na plnenie žalobca ako ručiteľ listom zo dňa 20.7.2022, doručeným žalovanému dňa 21.7.2022, oznámil žalovanému ako dlžníkovi uplatnenie nároku veriteľa voči žalobcovi z titulu ručiteľského vyhlásenia, so špecifikáciou splatných záväzkov v prílohe oznámenia. Žiadal žalovaného, aby v prekluzívnej lehote 7 pracovných dní odo dňa doručenia tohto oznámenia písomne oznámil žalobcovi všetky prípadné a jemu známe námietky, ktoré by mohol uplatniť voči veriteľovi proti plneniu svojich záväzkov, inak jeho právo námietok zanikne v režime § 309 Obchodného zákonníka. Žalovaný v určenej lehote žiadne námietky voči záväzkom ručiteľovi neoznámil (ďalej len o oznámenie o uplatnení si nárokov z ručenia).

8. Následne žalobca ako ručiteľ, v lehote a za podmienok uvedených v ručiteľskom vyhlásení, splnil dňa 29.7.2022 svoj ručiteľský záväzok veriteľovi prevodom finančných prostriedkov na účet veriteľa vo výške splatnej istiny záväzkov, t. j. 1.287.401,57 Eur, o čom vystavil veriteľ písomné potvrdenie.

9. V súlade s § 308 Obchodného zákonníka (ďalej len „OZB“) tak žalobca ako ručiteľ, ktorý splnil záväzok, za ktorý ručí, nadobudol dňom 29.7.2022 zo zákona voči žalovanému ako dlžníkovi všetky práva veriteľa na zaplatenie peňažnej sumy, v úhrnnej výške istiny 1.287.401,57 Eur a stal sa tak osobou oprávnenou k vymáhaniu týchto pohľadávok s ich príslušenstvom, odo dňa 30.7.2022 až do ich zaplatenia voči žalovanému (aktívna vecná legitímácia žalobcu).

10. Žalobca, už ako veriteľ pohľadávok s príslušenstvom, listom zo dňa 1.8.2022, doručeným žalovanému dňa 3.8.2022, oznámil žalovanému ako dlžníkovi, že si splnil svoj ručiteľský záväzok z ručiteľského vyhlásenia voči veriteľovi a to vo výške istiny pohľadávok a dňom 29.7.2022 sa stal zo zákona ich novým a jediným veriteľom spolu s príslušenstvom.

11. Žalovaný do dňa podania tejto žaloby pohľadávky, ani ich časť, žalobcovi neuhradil a je s ich úhradou v omeškaní. Žalobca si preto voči žalovanému uplatňuje nárok na zaplatenie celej istiny pohľadávok vo výške 1.287.401,57 Eur spolu s ich príslušenstvom. Špecifikácia istiny pohľadávok vychádza z úhrnu fakturovaných cien za dodaný tovar a služby, na základe súboru 142 obchodných faktúr vystavených veriteľom a tvoriacich tak základ tohto nároku žalobcu, vrátane označenia faktúr, dňa ich vystavenia a ich splatnosti, ktorá je uvedená v priloženej tabuľke.

12. Ako príslušenstvo si žalobca uplatnil úrok z omeškania, paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky a trovy konania.

13. Žalovaný namietal neurčitosť ručiteľského vyhlásenia, uviedol, že predmetné ručiteľské vyhlásenie nevymedzuje zabezpečované záväzky určitým spôsobom, nie je z neho zrejmé, či sa týka už len existujúcich (t.j. minulých) záväzkov, alebo aj záväzkov, ktoré vzniknú v budúcnosti. Neuvádza sa ani jednoznačne špecifikovaný právny dôvod vzniku zabezpečených záväzkov. Záväzky nie sú vymedzené nezameniteľným spôsobom, naopak jednotlivé záväzky je možno ľubovoľne meniť. K aplikácii § 308 Obchodného zákonníka žalovaný uviedol, že ručiteľ má nárok na úroky z omeškania v rozsahu zodpovedajúcom ním uhradenej pohľadávky a to od momentu, v ktorom toto plnenie z ručenia veriteľovi poskytol, najskôr však od momentu, kedy bola táto skutočnosť dlžníkovi oznámená pôvodným veriteľom, alebo preukázaná ručiteľom, ako novým veriteľom. Ak však ručiteľ plnenie z ručenia dlžníkovi nepreukázal, dlžník voči ručiteľovi nemôže byť v omeškaní. Žalovaný tiež namietal výšku paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky.

14. Okresný súd Martin Uznesením č. k. 18Cb/51/2022-276 zo dňa 21.4.2023 pripustil zmenu žaloby v zmysle návrhu žalobcu na pojednávaní konanom dňa 22.3.2023 tak, že v prípade spornosti platnosti ručiteľského vyhlásenia si žalobca uplatňuje nárok z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalovaný namietal, že na strane žalovaného nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko nie sú naplnené znaky bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 a § 454 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ďalej poukázal, že v ručiteľskom vyhlásení sa uvádza, že ručiteľ má poskytnúť veriteľovi plnenie, okrem iného za súčasného splnenia všetkých podmienok podľa bodu 3.3 Zmluvy o poskytovaní finančných služieb. Podľa žalovaného sa nejedná o ručenie v zmysle § 303 Obchodného zákonníka, ale v skutočnosti ide o iný, zastretý právny úkon, ktorého predmetom bolo poskytnutie finančných služieb zo strany žalobcu spoločnosti MEDICAL GROUP SK a. s., za ktorú bola následne žalobcovi v zmysle čl. IV., bod 1 Zmluvy spoločnosťou MEDICAL GROUP SK poskytnutá odplata.

15. Súd následne vykonal pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, žalovaného a listinami doloženými do súdneho spisu a následne 23.8.2023 rozhodol rozsudkom tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi právo na 100 % náhradu trov konania.

16. Voči rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý namietal, že okresný súd vadne a účelne vyhodnotil skutkový stav, dospel k nesprávnym a neúplným skutkovým zisteniam. Okresný súd potvrdil námietku žalovaného o absolútnej neplatnosti ručiteľského vyhlásenia napriek tomu, že z titulu postavenia žalovaného ako dlžníka mu ex lege táto námietka nepatrí. Tiež potvrdil fabulačnú námietku žalovaného o simulácii právneho úkonu, ktorú simuláciu však bližšie neidentifikoval. Žalobca poukázal na niekoľko záverov všeobecných súdov a uviedol, že z dôvodu právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutí okresný súd bol povinný zaoberať sa vyššie uvedenými právoplatnými rozhodnutiami. Poukázal pritom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 289/2017 zo dňa 27.11.2017. Žalobca tiež vytýkal okresnému súdu záver v bode 84 pôvodného napadnutého rozhodnutia, v ktorom vychádzal súd z predpokladanej skutkovej situácie, že na základe Zmluvy o finančných službách mal v čase plnenia 27.09.2022 existovať ešte nejaký iný zmluvný záväzok rozdielny od záväzku žalobcu ako ručiteľa prevzatého na základe ručiteľského vyhlásenia a tento „domnelý záväzok“ mal žalobca v skutočnosti plniť a neplnil ručiteľský záväzok a to napriek tomu, že okresný súd tento ručiteľský záväzok prejudiciálne určil za absolútne neplatný. Zdôraznil v odvolaní žalobca, že okresný súd bol povinný skúmať určitosť obsahu ručiteľského vyhlásenia v súlade s výkladovými pravidlami podľa § 266 ods. 1 a 3 Obchodného zákonníka. Žalobca tiež uviedol, že dostatočne preukázal svoj nárok voči žalovanému na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu tohto alternatívneho petitu a zopakoval, že trvá na všetkej svojej skutkovej a právnej argumentácii. Poukázal, že jednou zo základných podmienok priznania nároku na bezdôvodné obohatenie je preukázanie, že žalobca neplnil svoj platný zmluvný záväzok voči veriteľovi, ale plnil záväzok za žalovaného. Okresný súd sa zamerával však len na spochybnenie tejto skutočnosti.

17. Podľa žalobcu ním uplatnené obidva právne tituly (regres a bezdôvodné obohatenie) mali dostatočný skutkový základ na základe predložených dôkazov a súd ich mohol alternatívne riadne posúdiť a kvalifikovať a poskytnúť aspoň jednému uplatnenému nároku ochranu.

18. Odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení okrem iného uviedol, že pokiaľ žalobca poukazoval na to, že v obdobnej právnej veci týkajúcej sa samotného žalobcu a ručiteľského vyhlásenia totožného, alebo obdobného znenia iné všeobecné súdy vyriešili prejudiciálne tak, že ručiteľské vyhlásenie nepovažovali za neplatné. Tu odvolací súd poukázal, že princíp právnej istoty nie je možné reštriktívne vykladať len vo vzťahu k ustálenej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít. Poukázal na skutočnosť, že princípu právnej istoty predvídateľnosti súdnych rozhodnutí zodpovedá aj stav, pokiaľ v skutkovo a právne obdobnej veci už boli vydané rozhodnutia iných všeobecných súdov, kedy má strana spolu oprávnené očakávanie, že v obdobnej skutkovo a právnej veci rozhodne súd rovnako, resp. obdobne. Odvolací súd poukázal, že žalobca v odvolaní uvádzal, že prvostupňový súd akceptoval námietku žalovaného o neplatnosti ručiteľského záväzku napriek tomu, že žalovaný nemá postavenie účastníka ručiteľského vzťahu, t. j. vzťahu medzi žalobcom ako ručiteľom a veriteľom dlžníka spoločnosťou MEDICAL GROUP SK, a.s. Odvolací súd súhlasil so žalobcom, že okresný súd pozabudol vyhodnotiť tento prostriedok procesného útoku, pričom neplatnosť tohto úkonu a oprávnenosť žalovaného namietat' platnosť, či neplatnosť tohto úkonu pri riešení prejudiciálnej otázky je podstatná pre rozhodnutie vo veci.

Vo vzťahu k výkladovým pravidlám za účelom predchádzania neplatnosti právneho úkonu odvolací súd zdôraznil, že z rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít SR vyplýva zásada priority výkladu právneho úkonu v prospech zachovania jeho platnosti v záujme zachovania právnej istoty dotknutých strán právneho vzťahu. V prípade bežného právneho úkonu je potrebné vždy prvotne vychádzať z úmyslu, aký právny účinok konajúce osoby mienili dosiahnuť a nie z jeho jazykového vyjadrenia. Okrem iného odvolací súd uvádza, že z ručiteľského vyhlásenia vyplýva rozsah ručenia a to v dohodnutej výške istiny, ako aj úrokov z omeškania. Z uvedeného teda vyplýva určenie dlžníka, veriteľa a ručiteľa, vymedzenie právneho dôvodu vzniku zabezpečených záväzkov, ako aj rozsah tohto ručenia (istina 1 570 000 eur) a zároveň vyplýva aj doba trvania ručenia (12 mesiacov od vystavenia ručiteľskej listiny). Záver okresného súdu o neplatnosti ručiteľského vyhlásenia z dôvodu simulovania iného právneho úkonu a pre absenciu prejavu vôle je predčasný a teda nesprávny. Odvolací súd zdôraznil, že jediným účelom Zmluvy o poskytovaní finančných služieb bolo poskytnutie finančných služieb a to vo forme ručenia žalobcom za záväzky žalovaného.

Vo vzťahu k eventuálnemu nároku odvolací súd pripomenul, že vzhľadom na povahu uplatnenia primárneho nároku (z titulu regresu podľa § 308 Obchodného zákonníka) a eventuálneho nároku (z titulu bezdôvodného obohatenia) je povinnosťou súdu vysporiadať sa s celým uplatneným nárokom. Pokiaľ okresný súd nevyhovie primárnemu nároku na zaplatenie dlžnej sumy z titulu regresu, je povinný sa vysporiadať s eventuálnym petitom.

Uložil odvolací súd súdu prvej inštancie v ďalšom konaní opätovne posúdiť žalobcom uplatnený nárok a to z oboch uplatnených dôvodov.

Po vrátení veci odvolacím súdom súd nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal žalobcu a žalovaného a zistil nasledovné:

Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní uviedol, že odvolanie podávali z troch odvolacích dôvodov.

Vo vzťahu k platnosti ručiteľského vyhlásenia uviedol, že poukazuje na svoju repliku, časť III, strana 3 – 6, ako aj písomné vyjadrenie zo dňa 30.05.2023 a v plnom rozsahu zotrváva na tejto skutkovej a právnej argumentácii. K určitosť zabezpečeného záväzku uviedol, že ručiteľské vyhlásenie preukázateľne zabezpečovalo existujúce platné a splatné peňažné záväzky dlžníka. Vo vzťahu k identifikácii právneho dôvodu vzniku pohľadávok veriteľa spolu s príslušenstvom poukázal na to, že žalovaný existenciu pohľadávok, ich rozsahu a právneho dôvodu ich vzniku, ich druh ako peňažných pohľadávok, ako aj rozsah príslušenstva v konaní nerozporuje. Práve tieto pohľadávky s príslušenstvom boli predmetom zabezpečenia, preto je určenie právneho dôvodu zabezpečených peňažných pohľadávok v texte ručiteľského vyhlásenia titulom dodávok tovarov a služieb veriteľom dlžníkovi v súhrnnej výške skutkovo aj právne vyriešené. Identifikácia pohľadávok vo forme prílohy k dokumentom bola preukázateľne doručená žalovanému pred podaním samotnej žaloby zo strany veriteľa. Úžitok zo zabezpečeného záväzku ručením a jeho výklad prináleží len účastníkom ručiteľského vzťahu a nie dlžníkovi, ktorý má námietky len podľa § 309 Obchodného zákonníka. Účastníkom ručiteľského vyhlásenia žalovaný ako dlžník nie je. Ručiteľské vyhlásenie za dodržania zákonných náležitostí bolo platné okamihom jeho vystavenia a to dokonca bez potreby súčinnosti, či akceptácie veriteľa a samozrejme aj dlžníka. Účastníci ručiteľského záväzku, teda veriteľ a žalobca považovali identifikáciu zabezpečených záväzkov dlžníka za dostatočne jasnú a určitú s tým, že v rámci zmluvnej autonómie si veriteľ ponechal právo v rozsahu uvedenom v ručiteľskom vyhlásení sám špecifikovať konkrétne splatné peňažné záväzky vyjadrené prostredníctvom faktúr voči dlžníkovi zabezpečené ručiteľským vyhlásením. Objektívne teda nemohlo ísť pri identifikácii ručením zabezpečením záväzkov o akúkoľvek zameniteľnosť s inými záväzkami. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodovacie činnosť všeobecných súdov a zachovanie princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Vo vzťahu k výkladovým pravidlám žalobca uviedol, že skutočný prejav vôle veriteľa a žalobcu a ich zrejmy úmysel zabezpečiť už vtedy splatné peňažné záväzky veriteľa voči dlžníkovi vystavením ručiteľského vyhlásenia za splnenia podmienok podľa § 303 Obchodného zákonníka a písomnej Zmluvy o poskytovaní finančných služieb číslo R/08/2022 bol v plnom súlade s jeho písomným jazykovým vyjadrením vyplývajúcim z ustanovení Zmluvy o finančných službách a ručiteľského vyhlásenia. Právny úkon ručiteľského vyhlásenia bolo nevyhnutné uskutočniť k tomu, aby ex lege vznikol peňažný záväzok žalobcu na plnenie veriteľovi za dlžníka s následkom regresu do práv veriteľa a vážna vôľa tak urobil žalobcom v režime Zmluvy o finančných službách je

dostatočne preukázaná. Právny úkon nebol simulovaný. Žalobca poukázal tiež na to, že poskytnutie odplaty za založenie záväzku z ručenia v režime Zmluvy o finančných službách veriteľom nie je zákonom zakázané, ani vylúčené a nie je v rozpore s ustanovením § 303 a nasl. Obchodného zákonníka a teda nemôže spôsobovať neplatnosť ručiteľského vyhlásenia. Vo vzťahu k nároku na príslušenstvom pohľadávok žalobca uviedol, že žiadna zákonná, či zmluvná notifikačná povinnosť ručiteľa voči dlžníkovi, že plnil za neho veriteľovi a koľko, tak pre vznik jeho nároku na úroky z omeškania ako nového veriteľa dlžníka z titulu regresu v režime § 308 Obchodného zákonníka nebola preukázaná a ani právne neexistuje. Poukázal na to, že zmenou veriteľa nedochádza k zmene obsahu zabezpečeného záväzku a teda ani k zmene nároku veriteľa na istinu a ani na príslušenstvo pohľadávok. Žalobca ako ručiteľ nemohol byť v omeškaní s plnením notifikačnej povinnosti voči dlžníkovi, pretože takúto povinnosť mu zákon, ani zmluva, ani rozhodnutie príslušného orgánu neukladá.

19. K tvrdeniu žalovaného, že v zmysle názoru Najvyššieho súdu SR bolo poukázané na to, že ak mali navzájom pôvodný dodávateľ spolu s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý bol zapojený do oddĺženia zaužívanú obchodnú zvyklosť, že si nebudú navzájom uplatňovať úroky z omeškania, tak túto skutočnosť okrem iného podchytili aj v rámci procesu oddĺženia dohodami o novácii a preto uplatňovanie úrokov z omeškania je v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom, tak na toto žalobca reagoval tak, že pokiaľ sa veriteľ žalovaného nezapojí do procesu oddĺženia, nespôsobuje to žiadny zánik záväzku, ktorý žalovaný voči veriteľovi mal ani čo do istiny, ani čo do príslušenstva a nemožno to ani považovať za nejakú obchodnú zvyklosť, lebo obchodná zvyklosť nerieši zmluvné dojednania, ktoré v rámci procesu oddĺženia boli urobené. To znamená obchodná zvyklosť je nad rámec zmluvných dojednaní a proces oddĺženia bol prísne formalizované právnymi úkonmi dvojstrannými zrealizovaný. Tiež uviedol žalobca, že disponuje šiestimi až sedemástimi rozhodnutiami všeobecných súdov, ktoré nereflektujú na záver Najvyššieho súdu SR a považujú ho za nesprávny.

20. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že zotrváva na pôvodnej argumentácii, naďalej trvá na námietke neurčitosti ručiteľského vyhlásenia. Podľa neho právny úkon obchádza zákon, pretože bol dohodnutý za odplatu a ide teda o simuláciu právneho úkonu. Čo sa týka simulácie právneho úkonu, podľa žalovaného absentovala vážnosť vôle, lebo Zmluva o finančných službách, tak si zmluvné strany dohodli odplatu za služby a toto z hľadiska kogentnej úpravy Obchodného zákonníka je neprípustné. Tiež žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, v ktorom bola rozoberaná zaužívaná obchodná zvyklosť tak, že dodávateľ spolu s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti si navzájom nebudú uplatňovať úroky z omeškania, čo bolo premietnuté aj do procesu oddĺženia a dohôd o oddĺžení.

20. Podľa § 261 ods. 7 OBZ, touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom.

21. Podľa § 266 ods. 1 OBZ, prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy.

22. Podľa § 266 ods. 2 OBZ, v prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa ods. 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Výrazy používané v obchodnom styku sa vykladajú podľa významu, ktorý sa im spravidla v tomto styku prikladá.

23. Podľa § 266 ods. 3 OBZ, pri výklade vôle podľa ods. 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, včítane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha veci.

24. Podľa § 269 ods. 2 OBZ, účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

25. Podľa § 303 OBZ, kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník nespĺní voči nemu určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

26. Podľa § 308 OBZ, ručiteľ, ktorý splní záväzok, za ktorý ručí, nadobúda voči dlžníkovi práva veriteľa a je oprávnený požadovať všetky doklady a pomôcky, ktoré má veriteľ a ktoré sú potrebné na uplatnenie nároku voči dlžníkovi.

27. Podľa § 35 ods. 1 OZ, prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejsť.

28. Podľa § 35 ods. 2 OZ, právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

29. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

30. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

31. Podľa § 41a, ods. 1 OZ, ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby.

32. Podľa § 41a, ods. 2 OZ, ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovoľávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

33. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

33. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením z právneho úkonu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

34. Podľa § 454 OZ, bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

35. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia a zistený skutkový stav veci s poukazom na závery odvolacieho súdu, súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Žalobca sa žalobou domáhal zaplata sumy 1 287 401,57 eur s príslušenstvom, pričom tento nárok uplatňoval z dôvodu, že ako podnikateľský subjekt, ktorý poskytuje svojim klientom finančné služby, vystavil dňa 04.07.2022 podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka v prospech spoločnosti MEDICAL GROUP SK, a.s. Bratislava písomné ručiteľské vyhlásenie, v ktorom sa ako ručiteľ zaručil veriteľovi plniť za žalovaného ako dlžníka jeho splatné peňažné záväzky voči veriteľovi, ak ich nespĺní dlžník a to až do súhrnej výšky istiny v sume 1 570 000 eur a súhrnej výšky 75 000 eur úrokov z omeškania a to v lehote trvania 12 mesiacov odo dňa jeho vystavenia, t.j. najneskôr do dňa 04.07.2023. Za riadne a včas dodaný tovar a služby vystavil veriteľ žalovanému ako dlžníkovi faktúry vo výške a špecifikácii uvedenej na jednotlivých faktúrach so splatnosťou faktúr od 31.08.2021 až do 28.06.2022. Žalovaný ako dlžník tieto faktúry riadne a včas neuhradil a dostal sa do omeškania. Veriteľ písomne vyzval žalovaného na zaplata uvedení faktúr, ale žalovaný ani v dodatočne určenej lehote veriteľovi neplnil a to ani z časti.

35. Bolo v konaní preukázané, že následne adresoval veriteľ žalobcovi písomnú výzvu zo dňa 19.07.2022, ktorou ho vyzval na peňažné plnenie z titulu ručenia. Tiež bolo v konaní preukázané, že žalobca ako ručiteľ listom zo dňa 20.07.2022, doručeným žalovanému dňa 21.07.2022 oznámil žalovanému ako dlžníkovi uplatnenie nároku veriteľa voči žalobcovi na plnenie záväzkov namiesto žalovaného. Zároveň žiadal žalovaného, aby v prekluzívnej lehote 7 dní oznámil žalobcovi všetky prípadné námietky, ktoré by bol mohol uplatniť voči veriteľovi. Žalovaný v určenej lehote žiadne námietky neoznámil a preto žalobca ako ručiteľ splnil dňa 29.07.2022 svoj ručiteľský záväzok veriteľovi a to v celkovej výške 1 287 401,57 eur. Tiež mal súd preukázané listom zo dňa 01.08.2022, že žalobca oznámil žalovanému ako dlžníkovi, že splnil svoj záväzok z ručiteľského vyhlásenia voči veriteľovi a následne, pretože žalovaný pohľadávky žalobcovi neuhradil, tak si ich uplatňuje v rámci súdneho konania, kde žiadal zaplatať istinu pohľadávok v úhrnej výške 1 287 401,57 eur. Tiež si žalobca uplatnil príslušenstvo a to úroky z omeškania vyčíslené za obdobie od 30.07.2022 (lebo 29.07.2022 žalobca plnil)

do 23.09.2022, t. j. ku dňu podania žaloby v celkovej výške 17776,72 eur, ďalej úroky z omeškania odo dňa 24.09.2022 do zaplatenia a tiež paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky.

36. Je potrebné zdôrazniť, že žalovaný v priebehu celého konania nenapádal existenciu, právny základ, ani výšku istiny. Súd teda ustálil, že špecifikácia dlžnej istiny predstavuje súhrn jednotlivých faktúr vystavených spoločnosťou MEDICAL GROUP SK, a.s. ako veriteľom, žalovanému ako dlžníkovi za poskytnuté služby a dodaný tovar. Táto istina teda bola medzi stranami nesporná.

37. Podstatnými dôvodmi, ktoré žalovaný namietal, bola neplatnosť ručiteľského vyhlásenia, úroky z omeškania a paušálna náhrada nákladov.

38. Vo vzťahu k žalovaným namietanej neplatnosti ručiteľského vyhlásenia primárne súd uvádza, že účastníkom právneho vzťahu založeného ručiteľským vyhlásením sú veriteľ a ručiteľ, v danom prípade žalobca. Účastníkom tohto vzťahu však nie je dlžník, ktorý je v tomto súdenom prípade žalovaný a preto dlžníkovi ani nepatrí námietka platnosti, či neplatnosti ručiteľského vyhlásenia.

Podľa názoru súdu u žalovaného nie je daný ani naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah je, alebo nie je a to z dôvodu, že aj v prípade, ak by ručiteľské vyhlásenie bolo neplatné, tak mu zostáva naďalej zachovaná povinnosť plniť voči pôvodnému veriteľovi, teda spoločnosti MEDICAL GROUP SK, a.s.

Napriek vyššie uvedenému, keď už podľa názoru súdu nebolo nevyhnutné zaoberať sa otázkou platnosti, resp. neplatnosti ručiteľského vyhlásenia, tak vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu sa prvostupňový súd v odôvodnení zaoberal podrobne aj otázkou platnosti, resp. neplatnosti ručiteľského vyhlásenia. S poukazom na záver odvolacieho súdu, ktorý uvádzal, že pri posudzovaní platnosti, alebo neplatnosti právnych úkonov z rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít vyplýva zásada priority výkladu právneho úkonu v prospech zachovania jeho platnosti v záujme zachovania právnej istoty dotknutých strán právneho vzťahu. Otázka výkladu prejavu vôle konajúcich osôb zúčastnených na právnom vzťahu je riešená v ustanovení § 266 – 268 Obchodného zákonníka, ktoré sú s poukazom na ustanovenie § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka kogentné.

Podľa § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka sa prejav vôle vykladá podľa úmyslu tej strany, ktorá vôľu prejavila, ale len za predpokladu, že tento úmysel bol známy tej strane, ktorej bol určený, alebo jej musel byť známy. V prípade bežného právneho úkonu je potrebné vždy prvotne vychádzať z úmyslu, aký právny účinok konajúce osoby mienili dosiahnuť. V danom prípade podľa názoru súdu bolo preukázané, že prejav vôle účastníkov ručiteľského vyhlásenia, teda veriteľa a žalobcu ako ručiteľa bol úmysel zabezpečiť vtedy splatné peňažné záväzky veriteľa voči dlžníkovi vystavením ručiteľského vyhlásenia za podmienok stanovených zákonom a Zmluvou o poskytovaní finančných služieb číslo R/085/2022.

39. Vo vzťahu k námietke neplatnosti ručiteľského vyhlásenia z dôvodu neurčitosti súd uvádza, že z uvedeného ručiteľského vyhlásenia vyplýva vymedzenie subjektov ručiteľského záväzku a to žalobcu ako ručiteľa a spoločnosti MEDICAL GROUP SK, a.s. ako veriteľa a žalovaného ako dlžníka a vymedzenie týchto subjektov ani medzi stranami nie je sporné. Z vymedzenia záväzkov podliehajúcich lúčeniu vyplýva, že sa jedná o záväzky na základe dodania tovaru a služieb veriteľom pre žalovaného ako dlžníka. Týmto spôsobom je teda vyjadrený aj právny dôvod. Žalobca v konaní preukázal, že identifikácia, t. j. určenie zabezpečených záväzkov dlžníka titulom ručenia vyplýva zo samotného textu ručiteľského vyhlásenia, kde je zrejmé, že sa jedná o záväzky z obchodných transakcií medzi veriteľom a dlžníkom a to dodanie tovarov a služieb na základe objednávok žalovaného ako odberateľa. Skutočnosť, že sú zabezpečené len splatné finančné záväzky dlžníka, resp. splatné peňažné pohľadávky veriteľa bolo tiež preukázané samotným ručiteľským vyhlásením. Tiež bola preukázaná maximálna výška istiny zabezpečených peňažných pohľadávok veriteľa, pričom rozsah ručenia tvorí istina 1 570 000 eur a zároveň bola preukázaná aj doba trvania ručenia a to 12 mesiacov od vystavenie ručiteľskej listiny. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd považoval ručiteľské vyhlásenie za dostatočne určité. Je treba uviesť, že samotní účastníci ručiteľského záväzku považovali identifikáciu zabezpečených záväzkov dlžníka s odkazom na vymedzenie týchto záväzkov v texte oboch dokumentov (ručiteľské vyhlásenie a Zmluva o finančných službách) za dostatočne jasnú, určitú a zrozumiteľnú s tým, že veriteľ si ponechal právo v rozsahu uvedenom v ručiteľskom vyhlásení sám špecifikovať konkrétne splatné peňažné záväzky vyjadrené prostredníctvom faktúr voči dlžníkovi zabezpečené ručiteľským

vyhlásením, čo vo vzťahu k dlžníkovi následne aj ručiteľovi urobil. Súd konštatuje, že vzhľadom na vyššie uvedenú určitosť ručiteľského záväzku nemohlo pri identifikácii ručením zabezpečených záväzkov ísť o akúkoľvek zameniteľnosť s prípadnými inými záväzkami medzi veriteľom a žalovaným ako dlžníkom a to z jednoduchého dôvodu, lebo iné ako obchodnoprávne vzťahy k dodávkam tovarov a služieb medzi nimi v danom čase reálne neexistovali.

40. Čo sa týka príslušenstva, tak vo vzťahu k paušálnej náhrade nákladov spojených s uhradením pohľadávky, ktorú si žalobca uplatnil za každú jednu pohľadávku a v sumáre predstavuje 105 000 eur, tak k námietkam žalovaného súd zdôrazňuje, že paušálna náhrada nákladov spojená s uplatnením pohľadávky bola do právneho poriadku SR zavedená novelou Obchodného zákonníka č. 9/2013 Z.z. s účinnosťou od 01.02.20213. Uvedená novela transportovala smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EU v boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách. Účelom paušálnej náhrady je nahradiť náklady súvisiace s každou oneskorenou platbou, aj na základe jedného titulu, pretože z citovaného zákonného ustanovenia nevyplýva žiadne obmedzenie nároku na jednorazové vymáhanie, ak sa jedná o jeden zmluvný vzťah. Účelom je posilnenie pozície veriteľa pri uplatňovaní svojich pohľadávok voči dlžníkovi. Ide o sankčný inštitút vyvolaný ako následok omeškania dlžníka. V danom súdenom prípade jednotlivé pohľadávky nevznikli naraz, každú z jednotlivých pohľadávok možno považovať za samostatnú kúpnu zmluvu, pričom nejde o rozdelenie jednej pohľadávky na viac častí za účelom generovania samostatných pohľadávok a každá z pohľadávok, ktorá sa premietla do konkrétnej jednotlivej faktúry, je samostatne žalovateľná a teda za každú jednotlivú pohľadávku, ktorá našla odraz v konkrétnej faktúre, podľa názoru súdu žalobcovi príslúcha paušálna náhrada nákladov spojená s uplatnením pohľadávky. Preto súd žalobcom uplatnenú paušálnu náhradu nákladov za jednotlivé pohľadávky v súhrne predstavujúca sumu 105 000 eur priznal. Súd zdôrazňuje, že samotné omeškanie žalovaného so zaplatením jednotlivých pohľadávok, ktoré sa premietli do splatných faktúr, nebolo zo strany žalovaného žiadnym spôsobom rozporované.

Vo vzťahu k ďalej časti príslušenstva a to úrokom z omeškania žalovaný sa odvoláva na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/73/2022 zo dňa 31.01.2024, podľa ktorého žalobca ako subjekt, ktorý netvorí žiadne hodnoty a zároveň sa odmieta zúčastniť štátom riadenej koncepcie odloženia zdravotníckych zariadení pri uplatňovaní príslušenstva pohľadávky, ktorú získal postúpením od pôvodných veriteľov žalovaného, ktorí si títo pôvodní veritelia štandardne voči zdravotníckym zariadeniam neuplatňujú úroky z omeškania, tak či nekoná v rozpore s poctivým obchodným stykom a tým aj dobrými mravmi, pokiaľ nerešpektuje obchodnú zvyklosť v tomto odvetví spočívajúcu v dobrovoľnom neuplatňovaní príslušenstva pohľadávky pôvodnými veriteľmi voči zdravotníckym zariadeniam. V tomto rozsudku sa tiež uvádza: „V tomto kontexte sa vynára tiež tá právna otázka, či v prípade nového veriteľa – postupníka (žalobcu) pri uplatnení príslušenstva k postúpenej pohľadávke žalobným návrhom voči žalovanému spadajúcemu do špecifického režimu oddĺženia, ktorý mandátnou zmluvou z Ministerstvom zdravotníctva SR vstúpil do koncepcie oddĺženia, nedochádza pri tomto uplatňovaní ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom, ak pôvodní veritelia – dodávatelia zdravotníckej techniky, liekov, materiálu – postupníci „nepísanú a zaužívanú – dlžníkom tvrdenú – obchodnú zvyklosť akceptovanú už pri vstupe do záväzkového vzťahu s dlžníkom v podobe neuplatňovania príslušenstva k pohľadávke nesplnenej riadne a včas – písomne podložili a to nováciou svojich záväzkov bezodkladne po tom, ako dlžník vstúpil do špecifického ozdravného režimu“.

Vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR prvostupňový súd doplnil dokazovanie o žalovaným predložené Dohody o novácii záväzku a Dohody o pristúpení k záväzku z 26.06.2018 a z 07.08.2019, pričom účastníkmi týchto dohôd sú veriteľ MEDICAL GROUP SK, a.s. Bratislava, dlžník Univerzitná nemocnica Martin, prístupujúci dlžník Ministerstvo zdravotníctva SR. V článku I bod 1.1 v oboch dohodách sa uvádza, že dlžník eviduje voči veriteľovi doterajší záväzok, ktorý pozostáva z pohľadávok veriteľa bližšie špecifikovaných v prílohe č. 2 dohody a ich príslušenstva. Na tomto mieste súd zdôrazňuje, že žalovaný žiadnu prílohu č. 2 k týmto dohodám o novácii nepredložil a teda nie je zrejmé, z čoho pozostáva doterajší záväzok dlžníka voči veriteľovi. Aj napriek tomu súd je toho názoru, že oddĺženie ako také na základe týchto dohôd o novácii nemá vplyv na príslušenstvo pohľadávok, lebo v dohodách sa hovorí, že doterajší záväzok sa nahrádza novým, avšak súd konštatuje, že záväzky teraz súdené v tom čase uzavretia dohôd o novácii ešte neexistovali, pretože splatnosť teraz súdených záväzkov dlžníka v zmysle jednotlivých faktúr je v období od 31.08.2021 do 28.06.2022, pričom dohody o inovácii boli z rokov 2018 a 2019. Súd je teda toho názoru, že ani jedna z Dohôd o novácii záväzkov predložená žalovaným nemá vplyv na úroky z omeškania, pretože aj v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR, na ktorý sa žalovaný odvoláva a to rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/73/2022

sa uvádza, že: „Původní veritelia už pri vstupe akceptovanú obchodnú zvyklosť písomne podložili nováciou“. Vzhľadom k tejto skutočnosti, keďže novácie predložené žalovaným nemajú žiadny vplyv na žalobcom uplatňované príslušenstvo v podobe úrokov z omeškania, súd žalobcovi priznal aj úroky z omeškania, ktorých výška obdobne nebola žalovaným rozporovaná.

Vo vzťahu k eventuálnemu petitu, ktorým sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia súd uvádza, že o ňom nebolo potrebné rozhodovať, lebo súd prvému uplatnenému petitu vyhovel a nárok žalobcovi priznal.

41. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal proti žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal, náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva v celom rozsahu. O výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.